

Cohortenschema's m.b.t. kaders en regelgeving examinering Nederlands, rekenen, Engels en overige moderne vreemde talen 09-01-2012

In dit overzicht vindt u schema's die betrekking hebben op:

Mbo niveau	Cohort	Studiejaar afronding opleiding	Schema
Niveau 1, 2 en 3	Vanaf 2007 - 2008 - 2009	n.v.t.	A
Mbo 1	Vanaf 2010	n.v.t.	B
Niveau 2 en 3	Cohorten vanaf 2010	Vóór 2014 - 2015	C
Niveau 2 en 3	Cohorten vanaf 2010	In 2014 - 2015 en 2015 - 2016	D
Niveau 2 en 3	Cohorten vanaf 2010	Vanaf 2016 - 2017	E
Niveau 4	Cohorten 2007 - 2008 - 2009	n.v.t.	F
Niveau 4	Cohort 2010	Vóór 2013 - 2014	G
Niveau 4	Cohort 2010	In 2013 - 2014 en 2014 - 2015	H
Niveau 4	Cohort 2011	Vóór 2013 - 2014	I
Niveau 4	Cohort 2011	In 2013 - 2014 en 2014 - 2015	J
Niveau 4	Cohort 2012	In 2012 – 2013 (1-jarige mbo 4 opl)	K
Niveau 4	Cohorten vanaf 2012	In 2013 - 2014 en 2014 - 2015	L
Niveau 4	Cohorten vanaf 2012	In 2015 - 2016 en 2016 - 2017	M

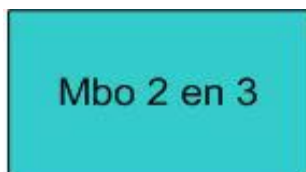
In elk schema vindt u per leergebied (Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen) informatie over:

- de wijze waarop de kwalificatie-eisen zijn geformuleerd;
- de examinering;
- de slaag-/zakbeslissing;
- toezicht van de inspectie op examinering in 2012 (onderdeel van het geïntegreerd toezicht op onderwijs en examinering).

Bronnen: brief OCW 22 december 2008 "taal en rekenen in het mbo"; brief OCW 9 januari 2012 "Wet- en regelgeving examinering en diploma's mbo"; informatie OCW over voorgenomen regelgeving in examen- en kwalificatiebesluit; toezichtkader 2012 van de inspectie.

Toelichting stroomschema

Om snel het schema te vinden, dat betrekking heeft op een bepaalde groep mbo-studenten (cohort), is op pagina 3 een stroomschema toegevoegd. Hieronder vindt u een toelichting op dat stroomschema.

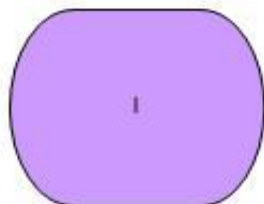
Het mbo niveau, waarop het schema betrekking heeft.

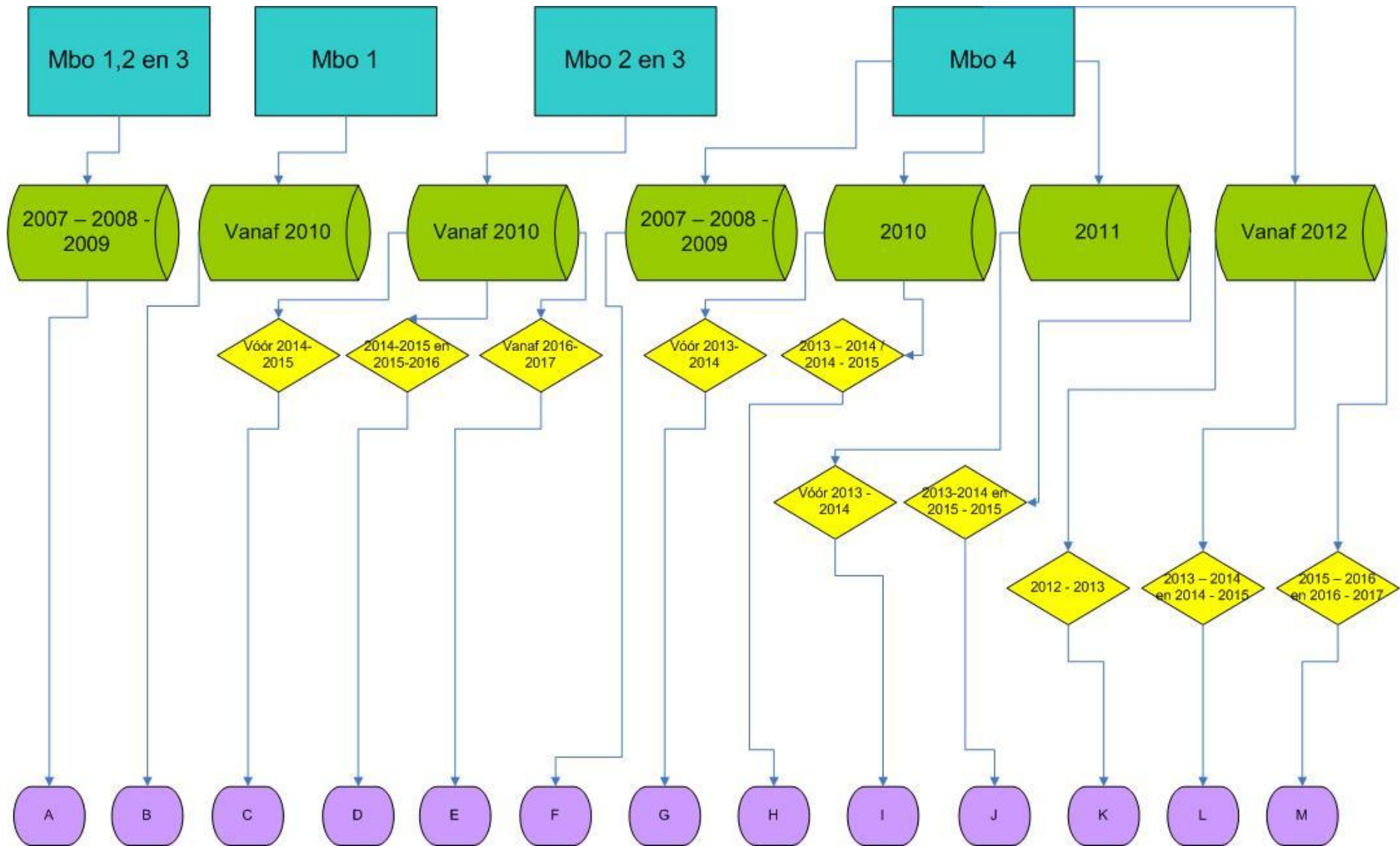
Het schooljaar, waarin de mbo student met de opleiding begint. Cohort 2007 = start opleiding tussen augustus 2007 en augustus 2008

Het schooljaar, waarin de mbo-student de opleiding afrondt.

De letter verwijst naar de letter van het schema, waar de relevante informatie voor deze specifieke groep Mbo-studenten te vinden is.

Schema A - mbo 1, 2 en 3 cohorten 2007 - 2008 - 2009				
Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands	Raamwerk niveaus Nederlands: In het brondocument LLB en de kwalificatiedossiers (specifiek voor het beroep). Hoogste niveau (in kwalificatiedossier of brondocument LLB) geldt.	Instellingsexamens	Behaalde resultaten voor examens raamwerk niveaus Nederlands hebben geen invloed op de slaag- /zakbeslissing.* De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.	De inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.
Rekenen	Kwalificatie-eisen rekenen zijn per kwalificatie verschillend geformuleerd.*			
Moderne vreemde talen	ERK-niveaus in het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep) .	Instellingsexamens	Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op het vereiste ERK-niveau De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.	Inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.

* De beoordeling van de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden wordt meegenomen bij de beroepsgerichte examinering .

Schema B – entreeopleiding (niveau 1) vanaf cohort 2010				
Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 2F	<p>Instellingsexamens.</p> <p>In 2014 wordt besloten of voor de entreeopleidingen centrale examens komen.</p>	<p>Behaalde resultaten voor examens referentieniveaus Nederlands en rekenen hebben geen invloed op de slaag- /zakbeslissing..</p> <p>De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.</p>	<p>De inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p>

*De beoordeling van de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden wordt meegenomen bij de beroepsgerichte examinering.

Schema C - mbo 2 en 3 Cohorten vanaf 2010 en examinering vóór 2014 - 2015				
Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 2F	<p>Instellingsexamens.</p> <p>Pilotexamens kunnen worden ingezet als instellingsexamens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamen rekenen (alle domeinen); - pilotexamen Nederlands (lezen en luisteren). <p>Voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken) gaat het om instellingsexamens.</p> <p>Voor informatie over deelname aan pilotexamens: CvE brochure COE 2011-2012.</p>	<p>Behaalde resultaten voor examens referentieniveaus Nederlands en rekenen hebben geen invloed op de slaag- /zakbeslissing.*</p> <p>De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.</p>	<p><i>Instellingsexamens schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken:</i></p> <p>De inspectie vraagt in 2012 deze instellingsexamens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p> <p><i>Instellingsexamens Rekenen/Nederlands lezen en luisteren:</i></p> <p>De inspectie beoordeelt de instellingsexamens die in 2012 en 2013 worden gemaakt niet. Wel vraagt de inspectie om een deugdelijke verantwoording waaruit blijkt hoe de instelling met de examinering van die taal- en rekenvaardigheden is omgegaan.</p>
Moderne vreemde talen	<p>Cohort 2010</p> <p>ERK-niveaus in het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep)</p>	Instellingsexamens	<p>Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op het vereiste ERK-niveau.</p> <p>De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.</p>	<p>Inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p> <p>N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.</p>
	<p>Vanaf cohort 2011 en verder</p> <p>Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).</p>	Instellingsexamens	<p>Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering.</p> <p>De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen.</p> <p>De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.</p>	<p>Toezicht op examinering van moderne vreemde talen maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering.</p> <p>Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p>

* De beoordeling van de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden wordt meegenomen bij de beroepsgerichte examinering.

Schema D - mbo 2 en 3 vanaf cohort 2010 en examinering in 2014 - 2015 en 2015 - 2016

Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 2F	<p>Verplichte centrale examens op niveau 2F voor:</p> <p>Rekenen: alle domeinen Nederlands: lezen en luisteren.</p> <p>Instellingsexamens 2F voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken).</p>	<p>Het eindcijfer voor Nederlands mag niet lager dan een 5 zijn.</p> <p>Het eindcijfer voor rekenen mag niet lager dan een 5 zijn.*</p> <p>Voor rekenen is het cijfer van het centrale examen eindcijfer (heel cijfer van 1 - 10).</p> <p>Voor Nederlands wordt het cijfer van het centrale examen (= 1 cijfer) en het cijfer van het instellingsexamen (= 1 cijfer) gemiddeld tot één heel eindcijfer (van 1 – 10). Dit is het eindcijfer voor het onderdeel Nederlands.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. (Examinering vindt plaats vanaf 2014-2015)</p> <p>N.B. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering wordt het oordeel over de instellingsexamens Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken) betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p> <p>Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering houdt de inspectie toezicht op de taken van de instelling voor de afname van de centrale examens Nederlands en rekenen.</p>
Moderne vreemde talen	Vanaf cohort 2011 Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).	Instellingsexamens	<p>Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering.</p> <p>De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen.</p> <p>De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde.</p> <p>N.B. Toezicht op examinering van moderne vreemde talen maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering. Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p>

* Zie voor de overige voorschriften voor centrale examinering het (servicedocument over het) Examen- en kwalificatiebesluit Beroepsopleidingen WEB

Schema E - mbo 2 en 3 vanaf cohort 2010 en examinering vanaf 2016 - 2017				
Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 2F	<p>Verplichte centrale examens op niveau 2F voor:</p> <p>Rekenen: alle domeinen Nederlands : lezen en luisteren.</p> <p>Instellingsexamens 2F voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken).</p>	<p>Van de eindcijfers voor Nederlands en rekenen mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), het andere eindcijfer moet ten minste een 6 zijn*.</p> <p>Voor rekenen is het cijfer van het centrale examen eindcijfer (heel cijfer van 1 - 10).</p> <p>Voor Nederlands wordt het cijfer van het centrale examen (= 1 cijfer) en het cijfer van het instellingsexamen (= 1 cijfer) gemiddeld tot één heel eindcijfer (van 1 – 10). Dit is het eindcijfer voor het onderdeel Nederlands.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. (Examinering vindt plaats vanaf 2016-2017)</p> <p>N.B. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering wordt het oordeel over de instellingsexamens Nederlands (schrijven inclusief taalverzorging, gesprekken voeren, spreken) betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p> <p>Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering houdt de inspectie toezicht op de taken van de instelling voor de afname van de centrale examens Nederlands en rekenen.</p>
Moderne vreemde talen	Vanaf cohort 2011 en verder: Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).	Instellingsexamens	<p>Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering.</p> <p>De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen.</p> <p>De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde.</p> <p>N.B. Toezicht op examinering van moderne vreemde talen maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering. Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p>

* Zie voor de overige voorschriften voor centrale examinering het (servicedocument over het) Examen- en kwalificatiebesluit Beroepsopleidingen WEB

Schema F - mbo 4 cohorten 2007 - 2008 - 2009				
Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands	Raamwerkniveaus Nederlands: In het brondocument LLB en de kwalificatiedossiers (specifiek voor het beroep). Hoogste niveau (in kwalificatiedossier of brondocument LLB) geldt.	Instellingsexamens	Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op het vereiste raamwerkniveau. De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.	De inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.
Rekenen	Kwalificatie-eisen rekenen zijn per kwalificatie verschillend geformuleerd.*			
Moderne vreemde talen	ERK-niveaus in het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep) .	Instellingsexamens	Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op het vereiste ERK-niveau. De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.	Inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.

* De beoordeling van de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden wordt meegenomen bij de beroepsgerichte examinering.

Schema G - mbo 4 cohort 2010 en examinering vóór 2013 - 2014

Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag- /zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 3F	<p>Instellingsexamens.</p> <p>Pilotexamens kunnen worden ingezet als instellingsexamens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamen rekenen (alle domeinen); - pilotexamen Nederlands (lezen en luisteren). <p>Voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken) gaat het om instellingsexamens.</p> <p>Voor informatie over deelname aan pilotexamens: CvE brochure COE 2011-2012</p>	Behaalde resultaten voor examens referentieniveaus Nederlands en rekenen hebben geen invloed op de slaag-/zakbeslissing.*	<p><i>Instellingsexamens schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken:</i></p> <p>De inspectie vraagt in 2012 deze instellingsexamens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p> <p><i>Instellingsexamens Rekenen/Nederlands lezen en luisteren:</i></p> <p>De inspectie beoordeelt de instellingsexamens die in 2012 en 2013 worden gemaakt niet. Wel vraagt de inspectie om een deugdelijke verantwoording waaruit blijkt hoe de instelling met de examinering van die taal- en rekenvaardigheden is omgegaan.</p>
Moderne vreemde talen	ERK-niveaus in het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep) .	Instellingsexamens	<p>Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op het vereiste ERK-niveau.</p> <p>De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.</p>	<p>Inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p> <p>N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.</p>

* De beoordeling van de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden wordt meegenomen bij de beroepsgerichte examinering

Schema H - mbo 4 cohort 2010 examinering in 2013 - 2014 en 2014 - 2015				
Leergebied	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 3F	<p>Verplichte centrale examens op niveau 3F voor:</p> <p>Rekenen: alle domeinen Nederlands: lezen en luisteren</p> <p>Instellingsexamens 3F voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken).</p>	<p>Van de eindcijfers voor Nederlands en rekenen mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), het andere eindcijfer moet ten minste een 6 zijn.</p> <p>Voor rekenen is het cijfer van het centrale examen het eindcijfer (heel cijfer van 1 - 10).</p> <p>Voor Nederlands wordt het cijfer van het centrale examen (= 1 cijfer) en het cijfer van het instellingsexamen (= 1 cijfer) gemiddeld tot één heel eindcijfer (van 1 – 10). Dit is het eindcijfer voor het onderdeel Nederlands.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. (Examinering vindt plaats vanaf 2013-2014).</p> <p>N.B. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering wordt het oordeel over de instellingsexamens Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken) betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p> <p>Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering houdt de inspectie toezicht op de taken van de instelling voor de afname van de centrale examens Nederlands en rekenen.</p>
Moderne vreemde talen	ERK-niveaus in het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).	Instellingsexamens	<p>Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op het vereiste ERK-niveau.</p> <p>De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde.</p> <p>N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.</p>

Schema I - mbo 4 cohort 2011 en examinering vóór 2013 - 2014

Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 3F	<p>Instellingsexamens.</p> <p>Pilotexamens kunnen worden ingezet als instellingsexamens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamen rekenen (alle domeinen); - pilotexamen Nederlands (lezen en luisteren). <p>Voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken) gaat het om instellingsexamens.</p> <p>Voor informatie over deelname aan pilotexamens: zie CvE brochure COE 2011-2012.</p>	Behaalde resultaten voor examens referentieniveaus Nederlands en rekenen hebben geen invloed op de slaag-/zakbeslissing.*	<p><i>Instellingsexamens schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken:</i></p> <p>De inspectie vraagt in 2012 deze instellingsexamens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p> <p><i>Instellingsexamens Rekenen/Nederlands lezen en luisteren:</i></p> <p>De inspectie beoordeelt de instellingsexamens die in 2012 en 2013 worden gemaakt niet. Wel vraagt de inspectie om een deugdelijke verantwoording waaruit blijkt hoe de instelling met de examinering van die taal- en rekenvaardigheden is omgegaan.</p>
Moderne vreemde talen	<p>Een deel van de mbo-4 kwalificaties 2011-2012:</p> <p>Generieke eisen Engels in deel B** van het kwalificatiedossier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ERK-niveau B1 voor de vaardigheden lezen en luisteren - ERK-niveau A2 voor de vaardigheden spreken, gesprekken voeren en schrijven. 	Instellingsexamens	<p>Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op ERK-niveau zoals genoemd in het kwalificatiedossier.</p> <p>De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.</p>	<p>De inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p> <p>N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.</p>
	<p>Alle mbo-4 kwalificaties 2011-2012:</p> <p>Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).</p>	Instellingsexamens	<p>Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering.</p> <p>De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen.</p> <p>De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.</p>	<p>Toezicht op examinering van mvt maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering.</p> <p>Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p>

* De beoordeling van de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden wordt meegenomen bij de beroepsgerichte examinering.

**Een aantal paritaire commissies heeft gehoor gegeven aan het verzoek van OCW om al in kwalificatiedossiers 2011 – 2012 verplichte eisen Engels op te nemen (ongeacht eisen beroep).

Schema J - mbo 4 cohort 2011 en examinering in 2013 - 2014 en 2014 - 2015

Leergebieden	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen.	Referentieniveau 3F	Verplichte centrale examens op niveau 3F voor: Rekenen: alle domeinen Nederlands: lezen en luisteren. Instellingsexamens 3F voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken).	Van de eindcijfers voor Nederlands en rekenen mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), het andere eindcijfer moet ten minste een 6 zijn. Voor rekenen is het cijfer van het centrale examen eindcijfer (heel cijfer van 1 - 10). Voor Nederlands wordt het cijfer van het centrale examen (= 1 cijfer) en het cijfer van het instellingsexamen (= 1 cijfer) gemiddeld tot één heel eindcijfer (van 1 – 10). Dit is het eindcijfer voor het onderdeel Nederlands.	Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. (Examinering vindt plaats vanaf 2013-2014). N.B. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering wordt het oordeel over de instellingsexamens Nederlands (schrijven inclusief taalverzorging, gesprekken voeren, spreken) betrokken bij het eindoordeel van de opleiding. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering houdt de inspectie toezicht op de taken van de instelling voor de afname van de centrale examens Nederlands en rekenen.
Moderne vreemde talen	Een deel van de mbo-4 kwalificaties 2011-2012: Eisen Engels in deel B* van het kwalificatiedossier: - ERK-niveau B1 voor de vaardigheden lezen en luisteren - ERK-niveau A2 voor de vaardigheden spreken, gesprekken voeren en schrijven.	Instellingsexamens	Voor OCW acceptabele norm: ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden voldoende afgesloten op ERK-niveau zoals genoemd in het kwalificatiedossier. De behaalde resultaten kunnen als bijlage bij het diploma worden vermeld.	Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.
	Alle mbo-4 kwalificaties 2011-2012: Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep)	Instellingsexamens	Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering. De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen. De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.	Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. N.B. Toezicht op examinering van mvt maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering. Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.

* Een aantal paritaire commissies heeft gehoor gegeven aan het verzoek van OCW om al in kwalificatiedossiers 2011 – 2012 verplichte eisen Engels op te nemen (ongeacht eisen beroep).

Schema K - mbo 4 vanaf cohort 2012 en examinering in 2012 - 2013 (1-jarige mbo 4 opleiding)				
Leergebied	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen.	Referentieniveau 3F	<p>Instellingsexamens.</p> <p>Pilotexamens kunnen worden ingezet als instellingsexamens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamen rekenen (alle domeinen); - pilotexamen Nederlands (lezen en luisteren). <p>Voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken) gaat het om instellingsexamens.</p> <p>Voor informatie over deelname aan pilotexamens: zie CvE brochure COE 2011-2012.</p>	Behaalde resultaten voor examens referentieniveaus Nederlands en rekenen hebben geen invloed op de slaag-/zakbeslissing.*	<p><i>Instellingsexamens schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken:</i></p> <p>De inspectie vraagt in 2012 deze instellingsexamens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.</p> <p>N.B. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering wordt het oordeel over deze instellingsexamens Nederlands betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p> <p><i>Instellingsexamens Rekenen/Nederlands lezen en luisteren:</i></p> <p>De inspectie beoordeelt de instellingsexamens die in 2012 en 2013 worden gemaakt niet. Wel vraagt de inspectie om een deugdelijke verantwoording waaruit blijkt hoe de instelling met de examinering van die taal- en rekenvaardigheden is omgegaan.</p>
Moderne vreemde talen	<p>Generieke eisen Engels in deel B van het kwalificatiedossier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ERK-niveau B1 voor de vaardigheden lezen en luisteren - ERK-niveau A2 voor de vaardigheden spreken, gesprekken voeren en schrijven. 	Instellingsexamens.	Het eindcijfer voor Engels moet ten minste een 5 zijn.	De inspectie vraagt examens op ter beoordeling. Het oordeel wordt niet betrokken bij het eindoordeel over de opleiding.
	Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).	Instellingsexamens	<p>Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering.</p> <p>De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen.</p> <p>De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.</p>	<p>Toezicht op examinering van mvt maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering.</p> <p>Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p>

* De beoordeling van de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden wordt meegenomen bij de beroepsgerichte examinering.

Schema L - mbo 4 vanaf cohort 2012 en examinering in 2013 - 2014 en 2014 - 2015				
Leergebied	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 3F	<p>Verplichte centrale examens niveau 3F voor:</p> <p>Rekenen: alle domeinen Nederlands : lezen en luisteren.</p> <p>Instellingsexamens 3F voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken).</p>	<p>Van de eindcijfers voor generieke onderdelen Nederlands, rekenen en Engels mogen er twee onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), het derde eindcijfer moet ten minste een 6 zijn.*</p> <p>Voor rekenen is het cijfer van het centrale examen het eindcijfer (heel cijfer van 1 - 10).</p> <p>Voor Nederlands worden de cijfers van het centrale examen (= 1 cijfer) en het cijfer van het instellingsexamen (= 1 cijfer) gemiddeld tot één heel cijfer (van 1 – 10). Dit is het eindcijfer voor het onderdeel Nederlands.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. (Examinering vindt plaats vanaf 2013-2014).</p> <p>N.B. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering wordt het oordeel over de instellingsexamens Nederlands (schrijven inclusief taalverzorging, gesprekken voeren, spreken) betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p> <p>Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering houdt de inspectie toezicht op de taken van de instelling voor de afname van de centrale examens Nederlands en rekenen.</p>
Moderne vreemde talen	<p>Generieke eisen Engels in deel B van het kwalificatiedossier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ERK-niveau B1 voor de vaardigheden lezen en luisteren - ERK-niveau A2 voor de vaardigheden spreken, gesprekken voeren en schrijven. 	Instellingsexamens.	Zie hierboven.	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde.</p> <p>N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.</p>
	Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).	Instellingsexamens	<p>Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering.</p> <p>De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen.</p> <p>De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.</p>	<p>Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde.</p> <p>N.B. Toezicht op examinering van mvt maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering.</p> <p>Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.</p>

* Zie voor de overige voorschriften voor centrale examinering het (servicedocument over het) Examen- en kwalificatiebesluit Beroepsopleidingen WEB.

Schema M - mbo 4 vanaf cohort 2012 en examinering in 2015 - 2016 en 2016 - 2017				
Leergebied	Kwalificatie-eisen	Examinering	Slaag-/zakbeslissing	Toezicht examinering 2012
Nederlands en rekenen	Referentieniveau 3F	Verplichte centrale examens op niveau 3F voor: Rekenen: alle domeinen Nederlands: lezen en luisteren. Instellingsexamens 3F voor de overige domeinen van Nederlands (schrijven (inclusief taalverzorging), gesprekken voeren, spreken).	Van de eindcijfers voor generieke onderdelen Nederlands, rekenen en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), de twee andere eindcijfers moeten ten minste een 6 zijn.* Voor rekenen is het cijfer van het centrale examen het eindcijfer (heel cijfer van 1-10). Voor Nederlands worden de cijfers van het centrale examen (= 1 cijfer) en het cijfer van het instellingsexamen (= 1 cijfer) gemiddeld tot één heel cijfer (van 1 – 10). Dit is het eindcijfer voor het onderdeel Nederlands.	Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. (Examinering vindt plaats vanaf 2015-2016). N.B. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering wordt het oordeel over de instellingsexamens Nederlands (schrijven inclusief taalverzorging, gesprekken voeren, spreken) betrokken bij het eindoordeel van de opleiding. Vanaf het moment van invoering van de centrale examinering houdt de inspectie toezicht op de taken van de instelling voor de afname van de centrale examens Nederlands en rekenen.
Moderne vreemde talen	Generieke eisen Engels in deel B van het kwalificatiedossier: - ERK-niveau B1 voor de vaardigheden lezen en luisteren - ERK-niveau A2 voor de vaardigheden spreken, gesprekken voeren en schrijven.	Instellingsexamens.**	Zie hierboven.	Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. N.B. Vanaf 1 januari 2013 wordt het oordeel over moderne vreemde talen betrokken bij het eindoordeel over de opleiding. Op welke wijze het oordeel wordt betrokken bij het eindoordeel wordt nog uitgewerkt.
	Mvt-eisen in deel C van het kwalificatiedossier (specifiek voor het beroep).	Instellingsexamens	Examinering van mvt maakt deel uit van de beroepsgerichte examinering. De instelling beslist – op basis van de in deel C geformuleerde mvt-eisen – over de toetsvorm en de weging ten opzichte van de totaalbeoordeling van het beroepsgericht examen. De toetsvorm moet recht doen aan de taalvaardigheid.	Toezicht examinering in 2012 nog niet aan de orde. N.B. Toezicht op examinering van mvt maakt deel uit van het reguliere toezicht op de beroepsgerichte examinering. Het oordeel van de inspectie over de beroepsgerichte examinering wordt betrokken bij het eindoordeel van de opleiding.

* Zie voor de overige voorschriften voor centrale examinering het (servicedocument over het) Examen- en kwalificatiebesluit Beroepsopleidingen WEB.

** In de brief van minister Van Bijsterveldt van 9 januari 2012 is centrale examinering van generieke eisen Engels aangekondigd per 2017-2018, met een start van de pilotfase in 2013-2014.